

Ehdotus neuvoston päätökseksi Euroopan vammaisten teemavuodesta 2003

(2001/C 240 E/24)

KOM(2001) 271 lopull. — 2001/0116(CNS)

(Komission esittämä 29 päivänä toukokuuta 2001)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 13 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon,

ottaa huomioon talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Työllisyyden ja sosiaalisen suojelun korkean tason edistäminen sekä elintason ja elämän laadun nostaminen jäsenvaltioissa kuuluvat Euroopan yhteisön päämääriin.
- (2) Työntekijöiden sosiaalisia perusoikeuksia koskevassa yhteisön peruskirjassa tunnustetaan tarve ryhtyä asianmukaisiin toimiin vammaisten sosiaalisen ja taloudellisen integroitumisen hyväksi.
- (3) Vammaisten yhtäläisistä mahdollisuuksista 20 päivänä joulukuuta 1996 annetussa neuvoston ja neuvostossa koontuneiden jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöslauselmassa ⁽¹⁾ samoin kuin vammaisten yhtäläisistä työllisyysmahdollisuuksista 17 päivänä kesäkuuta 1999 annetussa neuvoston päätöslauselmassa ⁽²⁾ vahvistetaan vammaisten perusihmisoikeuksiksi mahdollisuus hyödyntää yhteiskunnallisia ja taloudellisia mahdollisuuksia samoin edellytyksin kuin muutkin.
- (4) Lissabonissa 23 ja 24 päivänä maaliskuuta 2000 kokoonnutunut Eurooppa-neuvosto kehotti jäsenvaltioita ottamaan sosiaalisen syrjäytymisen paremmin huomioon työllisyys-, koulutus-, terveydenhoito- ja asuntopolitiikassaan sekä määrittelemään tietyille kohderyhmille, kuten vammaisille, suunnattavia ensisijaisia toimia.
- (5) Nizzassa 7, 8 ja 9 päivänä joulukuuta 2000 kokoontuneen Eurooppa-neuvoston hyväksymässä Euroopan sosiaalisessa toimintaohjelmassa todetaan, että Euroopan unioni kehit-

tää erityisesti vammaisten eurooppalaisen teemavuoden (2003) yhteydessä erilaisia toimia, joiden tavoitteena on varmistaa vammaisten parempi osallisuus kaikilla yhteiskuntaelämän alueilla.

- (6) Tässä päätöksessä kunnioitetaan niitä perusoikeuksia ja periaatteita, jotka tunnustetaan erityisesti Euroopan unionin perusoikeuskirjassa yhteisön lainsäädännön yleisiksi periaatteiksi. Erityisesti tällä päätöksellä pyritään varmistamaan, että vammaisten oikeutta päästä osallisiksi toimenpiteistä, joilla edistetään heidän itsenäistä elämäänsä, yhteiskunnallista ja ammatillista sopeutumistaan sekä osallistumistaan yhteiskuntaelämään, kunnioitetaan täysimittaisesti, sekä edistämään syrjimättömyysperiaatteen soveltamista (Euroopan unionin perusoikeuskirjan ⁽³⁾ 26 ja 21 artikla).
- (7) Euroopan parlamentti, talous- ja sosiaalikomitea ja alueiden komitea ovat kaikki kehottaneet yhteisöä vahvistamaan osallistumistaan jäsenvaltioiden toimiin, joilla edistetään vammaisten yhtäläisiä mahdollisuuksia.
- (8) Yhtäläistä kohtelua työssä ja ammatissa koskevista yleisistä puitteista 27 päivänä marraskuuta 2000 annetun neuvoston direktiivin 2000/78/EY ⁽⁴⁾ ja neuvoston päätöksellä 2000/750/EY ⁽⁵⁾ hyväksytyn tukitoimia ja täydentäviä lainsäädäntötoimia yhteisön ja jäsenvaltioiden tasolla koskevan yhteisön ohjelman tavoitteena on muuttaa käytäntöjä ja asenteita saamalla asiaan liittyvät osapuolet liikkeelle ja tukea tietojen ja hyvien toimintamallien vaihtoa.
- (9) Vammaisten syrjäytyminen työmarkkinoilta on erottamattomassa yhteydessä asenteista johtuviin esteisiin ja vammaisuutta koskevien tietojen puutteeseen, ja sen vuoksi on lisättävä vammaisten oikeuksien, tarpeitten ja potentiaalain ymmärtämistä yhteiskunnassa ja tarvitaan kaikkien osapuolten yhteisiä toimia tiedonkulun kehittämiseksi ja tukemiseksi.
- (10) Tietoisuuden parantaminen riippuu ensisijaisesti tehokkaista toimista jäsenvaltioissa. Toimia olisi täydennettävä Euroopan tason yhteistoimilla, ja teemavuosi voisi edesauttaa tietoisuuden lisäämistä ja toiminnan saamista käyntiin.

⁽¹⁾ EYVL C 12, 13.1.1997.

⁽²⁾ EYVL C 186, 2.7.1999, s. 3.

⁽³⁾ EYVL C 364, 18.12.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁽⁵⁾ EYVL L 303, 2.12.2000, s. 23.

(11) Toimien on oltava yhtenäisiä ja täydentäviä suhteessa muihin yhteisön toimiin erityisesti syrjinnän ja sosiaalisen syrjäytymisen torjumisessa sekä ihmisoikeuksien, koulutuksen ja sukupuolten tasa-arvon edistämisessä.

(12) Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa (ETA-sopimuksessa) määrätään Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden sekä Euroopan talousalueeseen kuuluvien Euroopan vapaakauppa-alueen maiden (EFTA- ja ETA-maiden) yhteistyön lisäämisestä sosiaalialalla. Mahdollisuus osallistua teemavuoteen olisi annettava myös Keski- ja Itä-Euroopan ehdokasvaltioille Eurooppa-sopimuksissa ja niiden lisäpöytäkirjoissa sekä asianomaisten assosiaationeuvostojen päätöksissä vahvistetuin edellytyksin, Kyprokselle ja Maltalle lisämäärärahojen perusteella kyseisten maiden kanssa sovitettavien menettelyjen mukaisesti sekä Turkille lisämäärärahojen perusteella Turkin kanssa sovitettavien menettelyjen mukaisesti.

(13) Ottaen huomioon perustamissopimuksen 5 artiklassa vahvistettu toissijaisuusperiaate voidaan todeta, että jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa ehdotetun toiminnan tavoitetta eli lisätä vammaisten oikeuksien tuntemusta yhteisön tasolla muiden muassa siksi, että kysymys on luonteeltaan koko yhteisön laajuinen ja toiminnassa tarvitaan monenkeskistä yhteistyötä, kansainvälistä tietojenvaihtoa ja hyvien toimintamallien levittämistä koko yhteisöön. Kyseisessä artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tämä päätös ei ylitä sitä, mikä on tarpeellista näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

(14) Menettelystä komissiolle siirrettyä täytäntöönpanovaltaa käytettäessä 28 päivänä kesäkuuta 1999 annetun neuvoston päätöksen 1999/468/EY⁽¹⁾ 2 artiklan mukaisesti tämän direktiivin täytäntöönpanotoimenpiteistä olisi päätettävä kyseisen päätöksen 3 artiklassa säädettyä neuvoston tavaa menettelyä noudattaen,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

1 artikla

Euroopan vammaisten teemavuosi

Julistetaan vuosi 2003 Euroopan vammaisten teemavuodeksi.

⁽¹⁾ EYVL L 184, 17.7.1999, s. 23.

2 artikla

Tavoitteet

Euroopan vammaisten teemavuodella on seuraavat tavoitteet:

- a) Tehdään tunnetuksi vammaisten oikeutta saada suojaa syrjintää vastaan ja hyödyntää täysipainoisesti, muiden kanssa yhdenvertaisina kansalaisina oikeuksiaan, jotka on määriteltä muiden muassa Euroopan unionin perusoikeuskirjassa.
- b) Viritetään pohdiskelua ja keskustelua toimenpiteistä, joita tarvitaan vammaisten yhtäläisten mahdollisuuksien edistämiseksi Euroopassa.
- c) Edistetään kokemustenvaihtoa hyvistä toimintatavoista ja tehokkaista strategioista, joita on kehitetty paikallisesti, valtakunnallisesti ja EU:n tasolla.
- d) Vahvistetaan kaikkien osapuolten yhteistyötä – hallinnon kaikkien tasojen, yksityisen sektorin, yhteisöjen, vapaaehtoistyötä tekevien sekä vammaisten ja heidän perheittensä.
- e) Tuodaan esiin vammaisten myönteinen panos koko yhteiskunnalle erityisesti korostamalla monimuotoisuuden arvoa ja luomalla myönteinen ja huomioon ottava ympäristö, jossa monimuotoisuus on kunniaa.
- f) Lisätään ihmisten tietoa siitä, että vammaiset ovat heterogeeninen ryhmä, sekä vammaisten kokemasta moninkertaisesta syrjinnästä.

3 artikla

Toimenpiteitten sisältö

1. Edellä 2 artiklassa asetettujen tavoitteitten saavuttamiseksi suunniteltujen toimenpiteitten on sisällettävä tukea seuraaville:

- a) kokoukset ja tapahtumat
- b) tiedotuskampanjat, joiden osana tuotetaan ja tuodaan vammaisten ulottuville välineitä ja apuneuvoja koko yhteisön alueella
- c) yhteistyö yleisradiotoimintaa harjoittavien ja muiden viestintäalan organisaatioiden kanssa
- d) koko yhteisön laajuiset selvitykset ja raportit.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen toimenpiteitten yksityiskohdat esitetään liitteessä.

4 artikla

Täytäntöönpano yhteisön tasolla

Komissio varmistaa, että tämän päätöksen kattamat yhteisön toimet pannaan täytäntöön liitteen mukaisesti.

Se vaihtaa säännöllisesti näkemyksiä vammaisia yhteisön tasolla edustavien tahojen kanssa Euroopan vammaisten teemavuoden suunnittelusta, toteuttamisesta ja jatkotoimista. Tätä varten komissio antaa tarvittavat tiedot näiden edustajien käyttöön. Komissio ilmoittaa kantansa 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti perustettavalle komitealle.

5 artikla

Yhteistyö ja täytäntöönpano kansallisella tasolla

1. Kukin jäsenvaltio vastaa tämän päätöksen mukaisten toimien yhteensovittamisesta ja täytäntöönpanosta jäsenvaltiossa, myös liitteen B osan mukaisten projektien valinnasta.

Tätä varten kukin jäsenvaltio perustaa tai nimeää kansallisen koordinointielimen tai vastaavan hallintoelimen, joka vastaa jäsenvaltion osallistumisesta Euroopan vammaisten teemavuoteen. Elin varmistaa, että siinä on edustettuina lukuisia vammaisia ja muita asiaan liittyviä osapuolia edustavia järjestöjä.

2. Komissio määrittää päätöksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti jäsenvaltioille myönnettävän yleiskattavan tuen, jolla tuetaan toimintaa valtakunnallisella sekä alue- ja paikallistasolla. Yleiskattava tuki myönnetään vain julkisoikeudellisille elimille tai sellaisille elimille, jolla on jäsenvaltioiden takaama julkisen palvelun tehtävä.

3. Yleiskattavan tuen käyttömenettelystä on tehtävä sopimus komission ja kulloisenkin jäsenvaltion välillä.

Menettelyssä on Euroopan yhteisöjen yleiseen talousarvioon sovellettavan varainhoitoasetuksen mukaisesti yksilöitävä erityisesti seuraavat:

a) toteutettavat toimenpiteet

b) edunsaajien valinnan perusteet

c) avustuksen ehdot ja määrät

d) järjestelyt yleiskattavan tuen seurantaan, arviointia ja rahoitusvalvonnan varmistamista varten.

6 artikla

Komitea

1. Komissiota avustaa komitea, joka koostuu jäsenvaltioiden edustajista ja jonka puheenjohtajana toimii komission edustaja.

2. Viitattaessa tähän kohtaan sovelletaan direktiivin 1999/468/EY 3 artiklassa säädettyä neuvoo-antavaa menettelyä kyseisen direktiivin 7 artiklan mukaisesti.

7 artikla

Rahoitusjärjestelyt

1. Luonteeltaan yhteisön laajuisiin toimiin, sellaisina kuin ne on kuvattu liitteessä olevassa A osassa, voidaan myöntää enintään 80 prosentin tuki Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta, tai niiden perusteella voidaan tehdä kyseisestä talousarviosta rahoitettavia hankintasopimuksia.

2. Luonteeltaan paikallisiin, alueellisiin, valtakunnallisiin tai kansainvälisiin toimiin, sellaisina kuin ne on kuvattu liitteessä olevassa B osassa, voidaan myöntää Euroopan yhteisöjen yleisestä talousarviosta yhteisrahoitusta määrä, joka vastaa enintään 50 prosenttia toimen kokonaiskustannuksista.

8 artikla

Haku- ja valintamenettely

1. Komissio päättää toimenpiteille 7 artiklan 1 kohdan nojalla myönnettävästä kokonais- tai yhteisrahoituksesta 6 artiklan 2 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti. Komissio varmistaa, että rahoitus jaetaan tasaisesti jäsenvaltioiden sekä asiaan liittyvien eri toiminta-alojen kesken.

2. Kun toimenpiteelle haetaan 7 artiklan 2 kohdan nojalla yhteisrahoitusta, hakemukset on toimitettava jäsenvaltioille. Kansallisten koordinointielinten lausunnon perusteella jäsenvaltiot valitsevat edunsaajat ja myöntävät rahoitustukea valituille hakijoille 5 artiklan 3 kohdassa vahvistettujen menettelyjen mukaisesti.

9 artikla

Yhtenäisyys ja täydentävyys

Komissio huolehtii yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa, että tässä päätöksessä säädetyt toimet ovat yhtenäisiä yhteisön muiden toimien ja aloitteiden kanssa.

Lisäksi komissio varmistaa, että Euroopan vammaisten teemavuosi ja muut olemassa olevat yhteisön, kansalliset ja alueelliset aloitteet ja voimavarat täydentävät toisiaan mahdollisimman hyvin, sikäli kuin näillä aloitteilla ja voimavaroilla voidaan edistää teemavuoden tavoitteiden saavuttamista.

10 artikla

EFTA- ja ETA-maiden, Keski- ja Itä-Euroopan assosioituneiden maiden, Kyproksen, Maltan ja Turkin osallistuminen

Euroopan vammaisten teemavuosi on avoin EFTA- ja ETA-maiden osallistumiselle ETA-sopimuksessa vahvistetuin edellytyksin.

Keski- ja Itä-Euroopan ehdokasvaltiot voivat osallistua teemavuoteen Eurooppa-sopimuksissa ja niiden lisäpöytäkirjoissa sekä asianomaisten assosiaationeuvostojen päätöksissä vahvistetuin edellytyksin.

Kyproksen, Maltan ja Turkin osallistuminen rahoitetaan lisämäärärahojen perusteella kyseisten maiden kanssa sovittavien menettelyjen mukaisesti.

11 artikla

Talousarvio

Eurooppalaisen teemavuoden valmistelua ja käynnistämistä varten toteutettavia toimia voidaan rahoittaa 1 tammikuuta 2002 alkaen.

12 artikla

Kansainvälinen yhteistyö

Komissio voi tehdä teemavuoden puitteissa yhteistyötä asiaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen kanssa.

13 artikla

Seuranta ja arviointi

Komissio toimittaa viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2004 Euroopan parlamentille, neuvostolle, talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle raportin tässä päätöksessä säädettyjen toimien täytäntöönpanosta ja tuloksista sekä näitä toimia koskevan yleisarvion.

14 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*. Se tulee voimaan päivänä, jona se julkaistaan.

LIITE

PÄÄTÖKSEN 3 ARTIKLASSA TARKOITETTujen TOIMENPITEIDEN LUONNE

A. Yhteisön laajuiset toimenpiteet

1. Kokoukset ja tapahtumat:
 - a) yhteisön tason kokoukset
 - b) tietoja vammaisten oikeuksista lisäävät tapahtumat, mukaan lukien teemavuoden avaus- ja päätöstapahtumat.
2. Tiedotus- ja edistämiskampanjat, joihin sisältyy seuraavia:
 - a) tunnuksen ja tunnuslauseiden laatiminen Euroopan vammaisten teemavuodelle käytettäväksi kaiken teemavuoden liittyvän toiminnan yhteydessä
 - b) yhteisön laajuinen tiedotuskampanja
 - c) välineitten ja apuneuvojen tuottaminen vammaisten käyttöön koko yhteisön alueella
 - d) eurooppalaisten vammaiskansalaisjärjestöjen aloitteet, joilla pyritään levittämään tietoja teemavuodesta ja jotka on sovitettu tarpeisiin, joita tietyllä tavalla vammaisilla tai moninkertaista syrjintää kohtaavilla vammaisilla on
 - e) Euroopan vammaisten teemavuoden saavutuksia ja sen teemoista saatavia kokemuksia esiin tuovat Euroopan laajuisten kilpailut.

3. Muut toimenpiteet:

Yleisradiotoimintaa harjoittavien ja muiden viestintäalan organisaatioiden kanssa tehtävä yhteistyö, jolla pyritään levittämään tietoja teemavuodesta, helpottamaan uusien työkalujen avulla (kuten kuulovammaisille tarkoitettua tekstitystä ja näkövammaisille tarkoitettua kuvankuvausta) tämän tiedon ja mahdollisuuksien mukaan muita ohjelmia koskevien tietojen saantia sekä parantamaan vammaisia koskevaa viestintää.

Yhteisön laajuiset selvitykset ja tutkimukset, mm. asiantuntijaryhmän tutkimus vammaispolitiikan tulevaisuuden näkymistä, Euroopan vammaisten teemavuoden vaikutusten arviointiin suunniteltu kysymyssarja liitettäväksi Eurobarometri-tutkimukseen sekä arviointiraportti teemavuoden tehokkuudesta ja vaikutuksista.

4. Rahoitus voidaan järjestää seuraavasti:

- erityisesti viestintään liittyvien tavaroiden ja palvelujen suora hankinta avointen ja/tai rajoitettujen tarjouspyyntöjen kautta
- konsulttipalvelujen suora hankinta avointen ja/tai rajoitettujen tarjouspyyntöjen kautta
- avustukset kustannuksiin Euroopan tason tapahtumista, joilla tuodaan esiin teemavuotta ja tehdään sitä tunnetuksi; rahoitus on enintään 80 prosenttia.

B. Valtakunnalliset toimenpiteet

Paikallisille, alueellisille, valtakunnallisille ja kansainvälisille toimenpiteille voidaan tietyin edellytyksin myöntää rahoitusta yhteisön talousarviosta enintään 50 prosenttia niiden kustannuksista ehdotetun toimen luonteen ja sisällön mukaan. Tällaisia toimia voivat olla erityisesti seuraavat:

1. Euroopan vammaisten teemavuoden tavoitteisiin liittyvät toimenpiteet, mukaan lukien teemavuoden avaustapahtuma
2. muut kuin 1 kohdan A osassa kuvatut tiedotuskampanjat ja hyvien toimintatapojen levittämiseen liittyvät toimet
3. palkinnot ja kilpailut
4. muut kuin 1 kohdan A osassa mainitut selvitykset ja tutkimukset.

C. Toiminta, johon ei myönnetä rahoitustukea Euroopan unionin yleisestä talousarviosta

Yhteisö antaa moraalisen tukensa, johon kuuluu kirjallinen valtuutus käyttää Euroopan vammaisten teemavuoden tunnusta ja muuta siihen liittyvää aineistoa, julkisten tai yksityisten organisaatioiden aloitteille, sikäli kuin organisaatiot pystyvät komissiota tyydyttävällä tavalla osoittamaan, että aloitteet ovat käynnissä vuoden 2003 aikana ja todennäköisesti auttavat merkittävästi teemavuoden yhden tai useamman tavoitteen saavuttamisessa.
